

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

Núm. 1877

Any XXXVI

BARCELONA 18 DE DESEMBRE DE 1914

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims — Atrassats: 20

UN GOÇ APURAT

—Refuma!... Aquest sí que és dur de rosegat!

Pel ressopó de Nadal dels soldats francesos

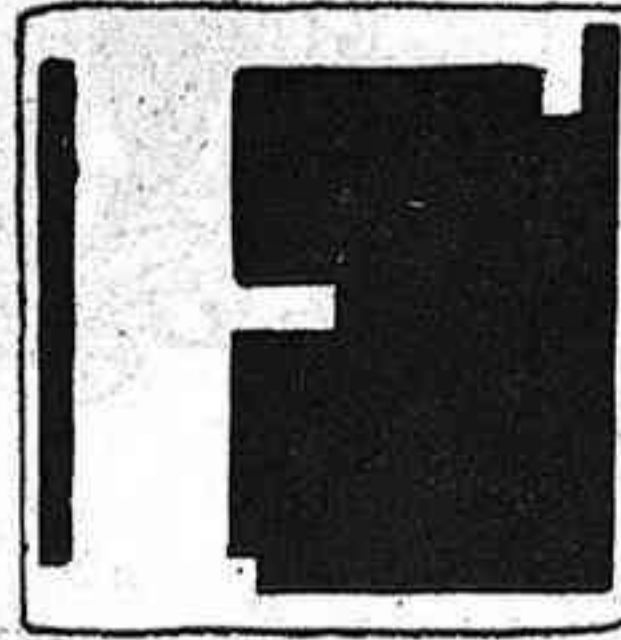

	Pessetes
<i>Suma anterior.</i>	70
Joaquim Montero	10
Un català	10
Eugeni d'Ors	5
Josep Rocha	10
Francesc Jofra	3
Enric Vila	5
Albert Bastardas	5
Cinteta i Emilia, germanes	2
S. S.	3
Joaquim Sunyer	5
Josep Farrás	10
Guillem Llibre	10
P. Layron	10
Estanislao Planás	10
Francesc Planás	10
Ricart Miret	10
Miquel Viñas	10
Teodoro Bailac	10
Francesc Oller	10
Maria R. de Planás	25
Josep Planás	25
Antoni Ricard Saraduy	10
Bazin	5
Pansu	5
Le Boeuf	10
Cercle Français (divers)	20
Varis dependents de Ch. Lorilleux i C. ^a	20
X. X.	10
Una senyoreta francòfila	2
Francesc Huguet	2
Dolors Queraltó	2
Jaume Busquets	5
Varis amics dels defensors de la civilització	40'50
M. G.	5
Socias Aldape	0'50
Carolina Montagne	20
Felip Iglesias	10
Agustí Bó	2
P. P.	2
Amadeo Hurtado	15
Conxita Supervia	15
Ramón Turró	15
Juli Marial	15
R. Mogue	20
J. Peipe	10
Comamala	10
C. i M. Pompidor	20
Josep Freixa	10
Félix Grieria	10
Fortunato Tomás Salvany	25
Pere González	10
Andreu Audet	10
A. Z.	20
<i>Suma.</i>	644

Dilluns quedarà tancada la llista de subscripció.

Santa Llucia

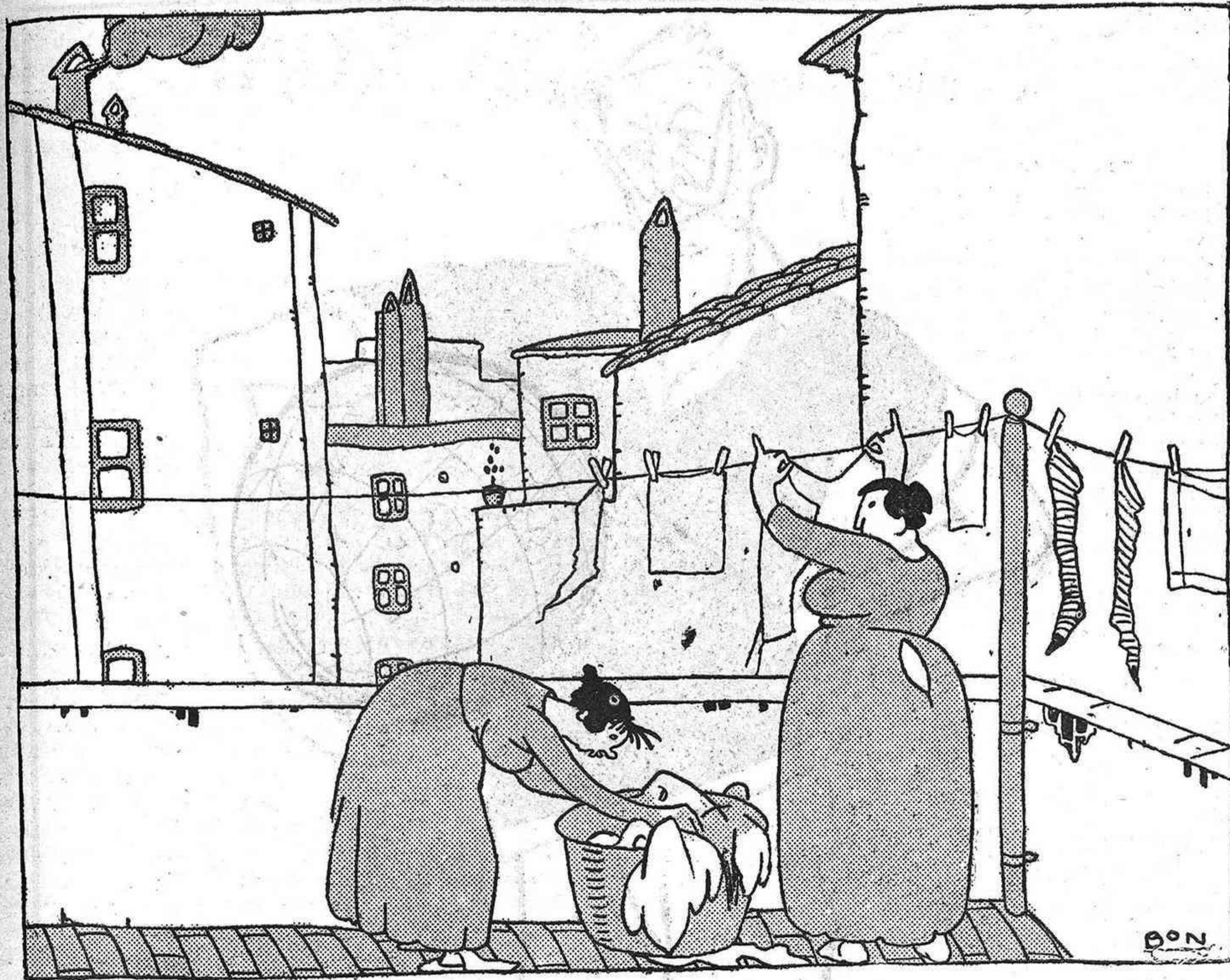
ESTA escadocera, quan queia entre setmana. Diada que ballaven sardanes en el poblet d'hortelans del pla de Girona, d'on jo era veï. Tarde quasi sempre brúfola, freda, impregnada de la dolcíssima melangia hivernal; tarde que jo solia santificar dedicant-la a la cacera d'aigua,

vora el Ter; joia dels meus ulls de salvatge—allavors no'm calien dos jocs d'ulleres com em calen ara en el meu ofici de cronista—trionfadors en la fosquetat de les arbredes seques i dels canyers morts, en les monòtones planuries de riarencs, en les grisors dels llunys emboirats i en les celisties opaques i en els gorgs llotosos on hi endevinaven la misteriosa vibració d'una ala, el pas vertiginós d'un vol de salcets o el capbuçar d'una polla d'aigua.

I tornava entre camps, petjant canoques de blat-demoro, saltant marges verds lo mateix que en primavera, reguerots plens de crèixems; amb la pell de les mans i del coll encetada per l'aire tremontanal; flairant la terra toba; vegent per les clarianes dels núvols brunyits pinzellades d'auga i oint a través de les hortes en repòs, amb els séus tancats, barraques i canyissos, el cant airós de la tenora i l'avalot de la jovenalla en festa.

A casa, trobava la llar encesa; els fills rostien pomes al caliu i parlaven del proper Nadal, del tió, dels Reis, de totes les il·lusions del blanc desembre, mentres la bravada dels rius propers, que començaven a gebrar-se, abrigava, sense dany, la nostra caseta tebia, austera com una cabana.

Un llarg pelegrinatge per la ciutat fugint de no sé quines incipients preocupacions neurastèniques. Plou; els carrers són molls, les cases regalimen, els empedrats dolents embassen l'aigua, on els meus peus, indefensos dins unes sabates d'onze pessetes,—un magnífic cuiro imitació a cartró, que's sega amb l'unghla,—neden. El cop d'un transeunt distret que anava esguardant una escultural *pantorrilla* de senyora, d'aqueixes fetes expressament per a exhibir-se en dies així, m'ha deformat el paraigües. El meu paraigües sembla una au ala-trencada i molla i jo a sota, corbat, dins l'abric, un poeta heròic. Són les set del vespre i m'en vaig a casa, laç de tanta vetlla, com un calavera podria fer-ho a les cinc del matí. A la Plaça Nova, la gentada em barra el pas. Es la fira de la diada que acopla als ciutadans. La pluja amara les parades i jo, que vaig amarat, vui fer-me'l desentès. Però, en les escales de la Seu, el nostre cor de muntanyenc ha fet un bot. A través de les meves ulleres—*cristales tòricos ligerament azules*,—0'50 dioptrias, segons recepta—oviro grans pilots de molsa i gallerans, petites etzevares, rams d'arbós on l'instint antinòmic dels decoradors ciutadans havia engingallat de menudes pomes. Oh, tast dels boscos llunyans, petits trofeus de naturalesa, escata dels meus marges i de les meves solituds enyorades, fets

DRAPETS AL SOL

—Tinc entès que ahir va estendre la flavia del primer pis.
 —Sí, filla. Haguessis vist quins enagus!... Quants dibuixos i quanta coloraina!...
 Ni el mapa de la Guerra grupeia!

mercaderia de pessebristes, ningú us contempla amb tal entendiment. La bona aigua del cel els brillantava i els tornava olorosos, i jo revivia allí, a redors del detestable gòtic del temple restaurat, ennegrit pel fum d'indústria, les meves millors jornades d'infant i les meves millors epopeies de trasca serres; tota l'història de la meva llibertat santa, escrita a petjades per mont enllà, sobre molsa com aquella, entre arbosos com aquells, molsa i arbosos que ningú havia vist ni profanat encara, que la meva gosadía exploradora me'ls feia trobar verges, gemats pel roixim dels núvols, com ara mateix, sobre aquesta dotzena d'esgraons banals, mercat de beates i de petits burgesos, junyits al calendari com un goç en la seva cadena.

Ah, pobre gent, que amb un brassat de bosc naturitzen tot un any de pis, i amb uns núvols pintats i un aigua de vidre, sobre un caixò de panses, conjuminen tota una afrau camperola per a oxigenar els seus pulmons i agafar gana pel gall dindi.

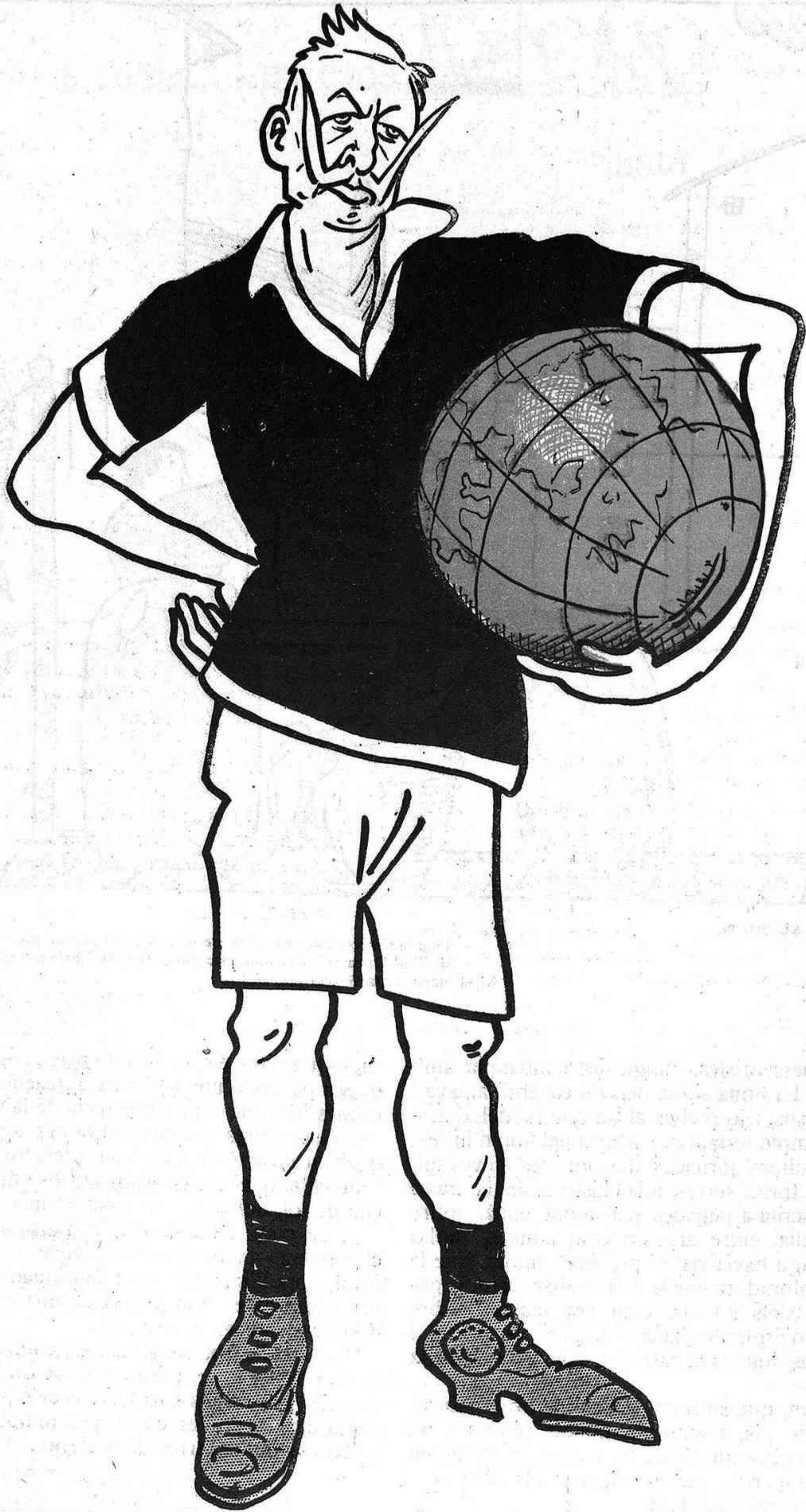
Quina tristesa em faria, a mi, un pessebre amb verd, muntanyes, cases i rius d'indústria! Aqueixa lamentable indústria de porteria, que posa filferros a les potes dels

rucs; que pinta els conills de blanc i els clapa de rosa; que fa pallers d'una paperina, aiguaencuit i boll, i lo que és més horrible—oh, ignorancia de la vida i de la mort!—vesteix arbres gebrats, entre les agudes arestes dels quals hi posa un niu, amb aucellets tot-just eixits de l'ou, i un vailet que tracta d'abastar-los, mentres la vella, al cim de tot, defensa la seva niçaga menaçada.

I la cova de Bethlem, carrada com la boca d'una clavaguera—marc de suro pelegrí—amb una noria enfront, obra d'incrèdols que fabriquen depressa i a poc preu, per qui el bon Jesuset és una *última hora* amb la derrota alemanya de cada nit...

El ciutadà, troba una bella ingenuïtat en totes aquestes coses i té per la seva fira de Santa Llúcia una veneració especial. No coneix l'art fervent dels pastors i dels terrissaires dignes de les comarques muntanyenques, ni els pessebres de les terres de pessebre.

Jo he entrat a casa, al meu pis; m'he calat les altres ulleres—crestalls vulgars, + 1'50 dioptries—i he llegit en un diari l'acció meritoria d'un tudesc patriòtic embarcat

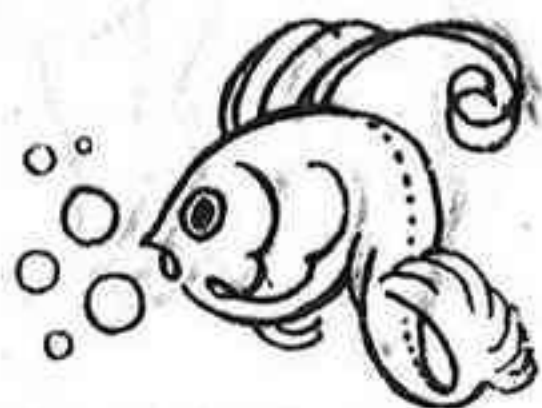
EL FUTBOLISTA AMBICIÓS

—I pensar que aviat no podré tirar *pilota* a l'olla!

dins un bagul, per a anar a defensar la seva terra o conquerir la dels altres.

Oh, miraculosa Santa Llucial! En la vostra diada, de poc m'han servit els bons ulls que'm donaren ni el bon adob que'ls òptics hi feren!

P. BERTRANA

El Sol de Tous

UN ALTRE NÚMERO

Ha sortit el segon número de *El Sol de Tous*, el bell *Sol de Tous*, del que vàrem donar compte del primer número.

Com passa el temps, Déu meu! Això no es viure! Sembla que era ahir i ja un altre número.

A Tous tot ha millorat desde que va sortir el primer *Sol*. El mes passat s'ha mort un veí; però no vé d'un perquè ja n'han nascut dos. Ja a Tous sembla que's diverteixen. El número parla molt de ballar.

Vegis: a l'«Ateneo Agrícola»

...se hizo casi imposible el poder bailar. No obstante, a pesar de los muchos suprimientos por los aprietos, la gente moza seguía danzando siempre, jadeante y sudorosa, con la sonrisa dibujada en los labios y hablándose al oído, tal vez de amores... mientras seguían los acordes de un schotisch... o de un pasodoble, que las reputadas orquestas ejecutaban admirablemente; y hasta otro año.

Ballaven danzando siempre, jadeantes y sudorosos; però bailaban con la sonrisa dibujada en los labios i ja és molt, y las reputadas orquestas ejecutaban admirablemente y hasta otro año, que ja és mucho.

I ara el sarau de casa el sastre. Fins a casa el sastre ballaven.

HUMORADA.—*Se comprende que el sastre D. Pelegrín Guix gasta buen humor, que por cierto nos alegramos muchísimo, y es que el día 24 de Noviembre, allá entre 8 y 9 de la noche, organizó dicho señor un baile familiar en su casa, que por cierto resultó animado. Además de tomar parte en el mismo todas sus sastresitas, acudió también bastante vecindario, pues su grande y espaciosa tienda resultó incapaz para contener tanto gentío. Se dice que por el santo de su patrona, repetirá la edición.*

El baile corrió a cargo de un artista de acordeón procedente de Tarrasa.

On deu viure, a Tarrasa, aquest artista de l'acordeon? El voldriem felicitar.

Ell, el sastre, i *El Sol de Tous*, fan la felicitat del seu poble.

XARAU

CINE BARCELONÍ

Les últimes pel·lícules

QUI HO ENTÉN?

Trobeu a un regidor:

—Això està acabat. Per més que la gent digui i murmurar, la diligència amb que hem acudit a posar *coto* a l'epidemia ha donat els resultats que esperavem. Està acabat, definitivament acabat!...

Enraoneu amb un fondista:

—¿Però què dimoni esperen aquestes autoritats que no fan cantar el *Tedeum*?... ¿No veuen que la normalitat sanitària està ja restablerta?... Convé que s'espavilin, que's belluguin, que en una forma o altra proclamïn *urbi et orbi* que aquí ja no's mor ningú.

Parleu amb el governador:

—*La epidemia decrece*... Millor dit, està completament extingida. Passats aquells *luctuosos* dies, dels quals ja no'n queda més que'l record, Barcelona torna a ésser la ciutat alegre i divertida de sempre, el petit París del Mediterrani...

Ara girem la medalla.

Camineu una estona pels carrers:

Aquí un cotxe dels morts que vé; allà un cotxe dels morts que va; més amunt, mitja porta tancada; més avall, l'acompanyament d'un enterro.

Aneu a veure a un amic:

—La noia gran segueix gravíssima, la petita ja està desahuciada, la dona ha hagut de ficar-se al llit...

Us arribeu a casa del vostre sabater:

La porta està tancada. Enganxat amb quatre hosties, s'hi veu un paper: *Cerrado por defunción del dueño*.

Agafeu *La Vanguardia*:

¡¡¡Jesús María Josep!!!

UN ENTUSIASTA

Ell no sab res, ni comprèn res, ni s'entera de res, però es fica en tot i, es tracti de lo que's tracti, ell ha de donar-hi la seva cullerada.

Va a totes les manifestacions, assisteix a tots els mítings, aplaudeix quan veu aplaudir, xiula quan sent xiular...

Que és qüestió de protesta? Protesta amb totes les seves forces.

Que toquen a adherir-se? S'adhereix sense més averiguacions.

Que és el moment d'indignar-se? Ningú més indignat que ell.

Ahir vareig trobar-lo. Apenas me veu, alça els braços en l'aire i es posa a cridar:

—Visca la zona neutrall!...

—Ah!—vaig dir-li jo:—També n'és partidari?

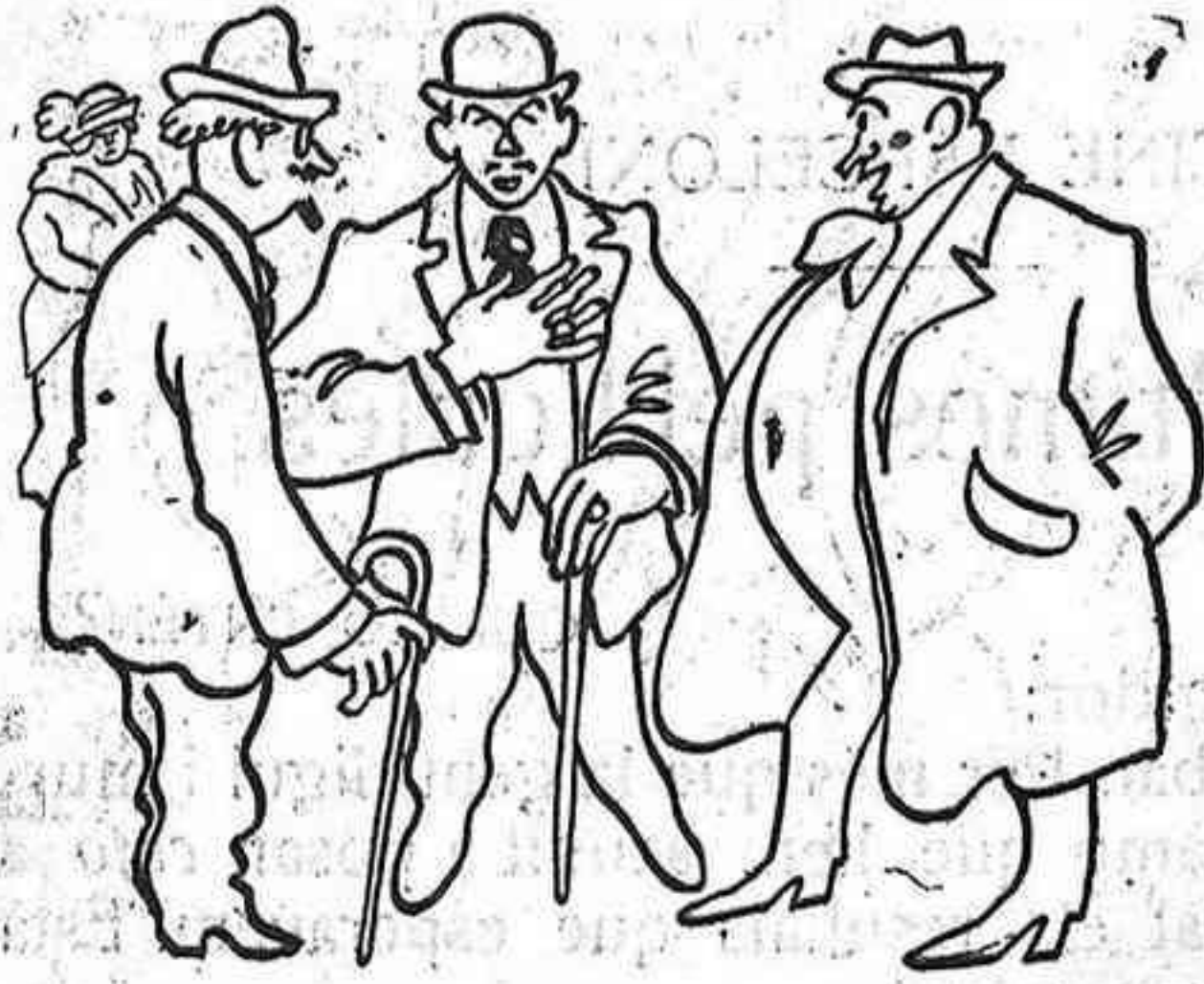
—Ja ho crec!... Jo sempre vaig a l'hora. Tota idea, tot pensament, tota cosa nova que surt troba en mi un defensor resolt i disposat a tots els sacrificis.

—Es dir que vostè està plenament convençut de que la zona neutral ha de ésser-nos beneficiosa...

—Tothom ho diu. I, del modo que a Europa s'han enredat les coses, crec que lo més prudent és establir-la sense perdre temps.

—Però, ¿ja sab ben bé lo que serà la zona neutral?

—Vaial!... Serà una part de territori que's tancarà amb

—No, senyors; això de la passa no és culpa de cap Junta de cap Sanitat...

—Ni menys de les aigües. Les aigües no poden ésser millors...

—Jo ls responc de la seva pureza; no tenen cap microbi...

un reixat i dintre de la qual no hi podran entrar ni'ls alemanys ni els francesos.

NO PORTA PRESSA!

Les patates s'encareixen, les mongetes puguen de preu.

Per què?

Alguns diaris de bon sentit criden sobre aquest fet l'atenció de l'autoritat.

—Miri que d'aquí surten cap al estranger fortes partides de queviures... Miri que'ls acaparadors estàn fent gran negocis venent a preus crescutíssims els articles que exporten... Miri que això, dintre de poc, ocasionarà un conflicte...

L'autoritat, previsorament com sempre, arronsa les espatlles.

—Ja, ja. Ja miraran de pendre alguna providencia.

I els exportadors, entre tant, vinga enviar a l'estranger sacs i més sacs de mongetes i patates.

Torna la premsa a aixecar el crit:

—Que'ls queviures emigren!... Que'ns estem quedant sense aliments!... Que aviat no sabrem què tirar a l'olla!...

I l'autoritat, tant fresca.—Ja, ja. Ja veurem...

El resultat que ha de tenir aquesta broma ja pot suposar se.

Demà, quan per fi es desperti, l'autoritat dictarà una ordre:

—Queda prohibida l'exportació de patates i mongetes.

—I els acaparadors, rient, pensaràn:

—A bona hora!... Ara que ja les hem enviat totes a l'estranger!...

L'ÚLTIMA PEL LÍCULA

—Lector, va l'última.

(El lector no respón.)

—L'última, sents?

(Silenci absolut.)

—T'estic dient que va l'última!...

El lector, exasperat:

—¿Què se m'en dona a mi, de l'última?... La que ara jo espero és la primera.

MATÍAS BONAFÉ

Metges i visites

(MALALTS I ALEGRETS)

El modo de presentar-se un metge a un malalt, la posa que adapta, i els posats que pren, solen ésser una cosa variada.

Com que el que escriu s'ha passat al llit les seves bones temporadetes, i, per motiu d'haver anat pel món, ha hagut de canviar molt sovint de metges, ha tingut ocasió, del llit estant, mentres l'observaven an ell, de observar-los un xic an ells, i aquí en vol presentar un mostruari.

* *

Primerament, hi ha el metge alegre. El que entra cridant, com volent dir: «Aquí he arribat jo. No hi hà por. Jo, això, amb quatre crits ho despatxo».

Aquest metge vos pren el pols i vos diu cridant: «No hi hà res!»—Vos fa treure la llengua, dient: La llengua! com qui diu: firmes! vos la fà embutxacar a crits: «No hi hà res! dic que no hi hà res!» demana els orins... i «No hi hà res!»— Li demaneu si teniu febre, i vos respón, que no hi hà res; i vos gira l'esquena amb dos crits que vos deixa contents i sobtats: Que no hi hà hagut res ni mai hi haurà res. Estiguis al llit, no per res. El purgarem, el netejarem, li posarem unes mostasses, li farà una medicineta, que no hi haurà res... que no es pugui pendre; i tornaré d'aquí un parell d'hores, per sapiguer si encara no hi hà res; i s'en va cridant cap a la porta que res, i que no ha estat res, i que... buenas; i que les mostasses; amb un gran goig en la seva ànima de haver-vos fet posar mostasses.

* *

Al costat d'aquest hi hà el metge que escolta. El metge que escolta és dels més terribles. Es dels que esvera més als malalts, a la familia i als qui els vetlla; i inspiren molta confiança. El metge què escolta no més escolta, però quin partit en treu de l'escoltar! De primer escolta la familia, i la familia catric-catrac, explica tota l'istoria de com ha vingut la malaltia i ell s'ho escolta bé i s'ho empassa. Després se escolta el malalt. El malalt explica lo mateix, però donant més transcendencia a la seva malaltia, i el metge vinga anar escoltant. Després, escolta el còs, el pols, el ventre, el fetge, la perdiu, la melsa, el ventrell; escolta budell per budell; escolta ronyó per ronyó, cara i creu i per tots indrets i quan ja ha sentit prou conversa demana la ploma i recepta.

Els malalts i els testimonis prou voldrien sapiguer el què, però ell senyala que no el destorbin, que prou pena té ell de, escoltant, haver de sentir certes coses. Es veu que els budells i les entranyes que s'ha escoltat no volen crits. Pot-ser li han dit algun secret. El cas és que se'n va dient que ja tornarà cap al tart, que és quan el malalt es carrega, a escoltar una altra estoneta.

Per aquesta mena de metges el malalt ve a ser un fonògraf que'l van a escoltar un xic cada dia.

* *

Després d'aquests venen uns metges, escèptics o desenganyats que no creuen amb la medicina, ni la medicina creu amb ells.

Aquests semblen dir al malalt:

«Vinc a veure't perque tu vols, però jo no crec amb tu ni amb mi, ni amb els re-meis, ni amb els que'ls venen.

Miren la llengua, com qui es mira un lloquillo de persona; prenen el pols com si palpessin una pota de guineu; toquen el ventre com si toquessin la panxa de un goç de Terranova. Aquests si que no escolten, ni ganes. Si veuen que'l malalt és greu, sembla que diguin: «Déu t'ajudi que si et tinc de curar jo, ja pots anar per la Neotafia».

Aquests confien més que amb res amb les forces naturals. Confien que la resistencia podrà més que la malaltia, que ell i que la familia, per potingues de contrabando que li donguin aixís que ell no hi sigui.

Aquest metge, és clar, no recepta; i an aquest metge, és clar, aviat el treuen.

La familia s'estima més que li facin mal les medicines que anar bé sense receptes.

La familia no pot lluir-s'hi.»

* *

—Els carrers no poden estar més nets de lo que estan...

—Barcelona és un mirall de llimpiesa; que constil...

—Dispensi, sabria dir-me qui és aquest senyor que parla?
—Un regidor.

Parlem d'uns altres: dels transcendents. Aquesta mena ja es perdía, però ens en venen alguns d'Alemanya. Aquests van sempre de levita. Arriben cansats. Parlen molt baix i s'apunten els símptomes que observen.

Aquests metges observen molt. Observen tant que més s'estimen l'observació que la cura. De cures en fa qualsevol i això en ciència no té importància. Abans de mirar el malalt es miren el quarto de *autos* amb una mirada *estadística*; medeixen els metres cúbics de aire que's pot respirar. Pregunten els antecedents fins a la quarta ascendència de la família del malalt (que té les seves variants si és el pare o és la mare els que informen), fa dos o tres preguntes més, que la família no les entent i que a totes diuen que sí, per no passar per ignorants, i per fi s'en va a la clínica o sia an el llit del cas.

El cas present, o sia el malalt, aixís que veu que se li apropa aquella levita tan negra damunt d'una ànima tan fosca, ja me li agafen palpitations i puja tres o quatre dècimes.

El metge es mira la seva víctima amb una cara tan seria, que me l'acaba d'esclafar. Cada cop que vé hi hà recàrrec, però el doctor és un home tan pràctic que an això de l'emocionar-se no hi dona cap importància.

Ell no creu amb els malalts d'un a un. Ell, estadístiques. Si aquell falta an el tant per cent, hi posa una fracció i en pausa.

Per això quan s'en va sempre diu:

—El seu fill, o el net, és un cas que per vostès és transcendental, però per la ciència és no més que un dato.

I el pobre dato es queda ensopit i amb una angoixa que'l corseca.

* * *

Ara el metge que porta pressa, i després el que va poc a poc.

El que va depressa és un gust. Si ha de fer mal no fa patir.

Arriba, truca, tira el berret, fa sapiguer que l'esperen i al trot s'en va dintre el quarto.

Aquest és metge de cop d'ull. Es dels que en diuen que té l'ull clínic, que vol dir no entretenir-se, i si l'encerto l'endevino. Si maten un malalt és al vol.

Aquest fa treure mitja llengua, pren el pols mig minut i no escolta res. No escolta a ningú. Vinga fer ull.

Aquest fa tosir al malalt. Li diu que prou. El fa respirar. Li diu que «massa». El fa estornudar, i diu que ja sab lo que té.

Surt corrents, i la família li troten al darrera, cridant-li:

—Què té? Què té?

I a l'ésser a la porta:

—No serà res. Per ara una pulmonia.

* * *

El que va poc a poc, dona gust. Allò no és un metge. Allò és un confés. Allò és un senyor de confiança. Un conseller de la família. Un amic del malalt. Un procurador.

Aquest entra.

—Veiam. Veiam si li podem donar un full de sopa.

La senyora explica que la sopa tindria d'ésser de ceba, que refresca, i ell diu que sí. La cunyada diu que els refrescos fan mal an els convalescent. Que ella va pendre un gelat que era refrescant i que de què... Ell diu que no, que no es refresquin i passen allí mitja horeta tot parlant dels refrescants de l'istiu i de la sopa amb ceba.

El metge, allavors, va preguntant tots els símptomes que el malalt ha tingut aquella nit.

I com que no hi hà res que alegrí més a un malalt que el contar els seus símptomes n'explica tants i tants detallats que entre això i que'ls explica bé, i que és l'hora de la mitgdiada, an el metge li vé el recàrrec, i se els hi adorm an aquell silló.

Ningú li diu res i ell va dormint, fins que ha passat una horeta, i prenent el pols diu:

—Anem per bé. Vagin seguint lo de la sopa, avui amb dos grills de ceba, demà amb tres i després veurem. Tinc confiança que aviat de la ceba a fable i metòdica podrem passar a la farigola.

—I no serà massa aviat, senyor metge?

—La farigola, si no s'en abusa quasi és tan fresca com la ceba.

—Vostè si que és fresquet, senyor metge.

—I vostè és una farigola.

* * *

Anem als especialistes que també n'havem tastat alguns. L'especialista, sol ésser un home, que si és especialista de l'ull dret ja no pot visitar l'ull esquer. Si és de la regió del fetge no sab els veins que hi han al voltant. Amb tal que'l fetge vagi bé que reventi tot el veinat. La qüestió és el protagonista. El galant, el pierrot, el simpàtic, totes les peses veinals, no més hi són per a comprometre al pobre especialista.

L'especialista al veure un malalt s'en va de dret an el seu districte.

—A mi em fa mal aquí.

—No és del meu barri.

—Jo m'ofego..

—El fetge el té molt bé.

—Si no m'ofego pel fetge.

—Doncs, per que m'envia a cercar? Que no sab que jo soc d'aquest ram?

—Perque el fetge també em fa mal.

—Anem pel fetge.

—I si em moro abans?

—No es mor ningú d'allí on no té instal'lat el mal. Vostè és hepàtic o no és hepàtic?

—Vostè dirà?

—Doncs ho és un bon xic!

—I escolti, curaré aviat?

—Del fetge, sí.

—I de tot lo altre?

—Que no és cosa meva, torno a dir-li.

—Moltes gracies, senyor doctor, i perdoni si li ofés amb les meves discussions. Lo del cor no és cosa seva. Es cosa meva, i com que és meva també voldria curar-me'n. Ja comprenc que hi estat inoportú de planye-me'n; però un malalt no sab lo que's diu.

—Calmi's. Calmi's i avui pendrà uns banys generals pel fetge.

—I no'm puc mullar més que'l tal fetge?

—Mulli's el còs i tot lo que vulgui, però no s'aixugui més que'l fetge.

* * *

I aixís podríem anar seguint: amb els de l'homeopatia que vos pregunten els fets històrics de totes les vostres malalties per acabar per receptar-vos quatre granets de sucre vermell; els que vos parlen de política, que Maura, sí, i que magnesia, no. Els que vos priven tot: el beure, el fumar, la sal, el sucre, la carn, el peix, l'estar-vos al llit, el llevar-vos; ho priven tot, i fins el tenir fills, sien naturals o dels altres. Els entregats al vegetal i els del partit de dieta *lúctea*; els que vos diuen: «Vostè deixi dir i mengi lo que li sembli»; els que semblen una C majúscula de tan parlar en nom de la ciència, i tants i tants, que el que ls ha provat prova que la medicina no és tan dolenta com diuen ni fa tantes morts com suposen.

* * *

Molts anys enrera, allí, a Mallorca, an aquella bella illa de la Calma, vàrem trobar un, de metge, que creieu que és el més sincer que havem conegut en l'història de les nostres malalties.

—Que'm pot fer mal això?, li deiem.

—Provint-ho!

—Que ens farà mal allò altre?...

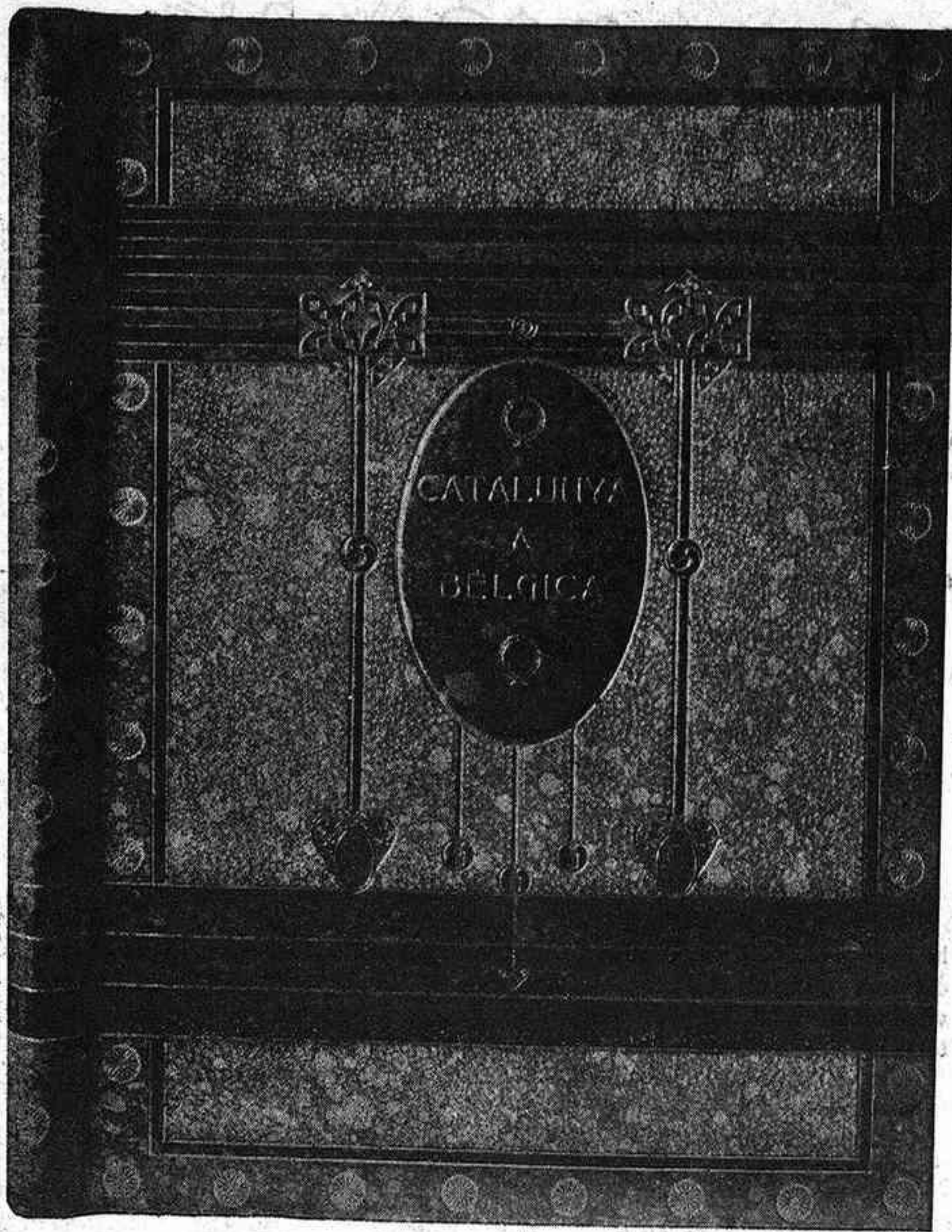
—Provint-ho!

I aquest «provint-ho» que abans ens en reiem l'experiència ens ha ensenyat que era d'una gran saviesa.

Tots els metges que ens han seguit, al donar-nos un remei, an el fons han pensat:

—¡Que'l provi!

XARAU

MISSATGE AL REI DE BÈLGICA
(de protesta per la destrucció de Lovaina)

Reproducció-facsimil de l'enquadernació

L'entrega d'un Missatge

Dissabte fou enviat al senyor Cònsol general de Bèlgica el Missatge dels catalans al Rei Albert, com a protesta per l'incendi i destrucció de Lovaina, que com recordaran els nostres llegidors fou iniciat per L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

En un àlbum luxosament relligat, veritable obra d'art sortida dels acreditats tallers d'enquadernació dels senyors Antoni Torras, S. en C., hi consten les dues mil i pico de firmes de catalans adherits, entre les quals s'hi veuen molts noms d'artistes eminents i literats notabilíssims.

L'àlbum va acondicionat dins d'un elegant estoig confeccionat per la casa B. Totasaus.

Al fer-se l'entrega del present al Consolat, s'acompanyà el missatge amb la següent carta del propietari de L'ESQUELLA:

Senyor Cònsol de Bèlgica, a Barcelona
Honorables senyor:

Una selecta i nodrida representació de catalans ha endreçat a S. M. el Rei dels Belgues l'entusiasta Missatge de protesta per la destrucció de Lovaina, que aquí us envió, modest homenatge iniciat pel setmanari L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, de ma propietat.

Vos prego que accepteu el delicat encàrreg de trasmetre al noble Rei Albert aqueixa sincera ofrena d'admiració dels catalans vers la vostra heròica y desventurada patria.

Remerciant-vos la finesa per tan honrosa missió i fent vots pel prompte restabliment dels drets i les llibertats del vostre poble, me és grat desitjar-vos, Senyor, molts anys de vida.

ANTONI LÓPEZ

A aquesta carta del nostre amic, el propietari de L'ESQUELLA, va respondre gentilment D. E. G. Lefèvre, Cònsol General de Bèlgica, amb l'atent besalamà que tenim el gust de reproduir:

El Cònsol de Bèlgica

B. L. M.

al Sr. D. Antonio López, propietario del semanario L'ESQUELLA DE LA TORRATXA y tiene el honor de acusarle recibo de su estimada carta así como del admirable Mensaje de protesta por la destrucción de Lovaina que se sirve dirigir a S. M. el Rey Alberto I., Su Augusto Soberano.

Queda el infrascrito muy sensible a esta prueba de cariño profesada por la intelectualidad catalana hacia Bélgica. Dicha ofrenda queda transmitida a su destino, y tan pronto como se haya acusado el oportuno recibo, le será muy grato en participárselo.

D. E. G. Lefèvre

aprovecha esta ocasión para ofrecer a dicho señor el testimonio de su consideración más distinguida.

Barcelona 14 de Diciembre de 1914.

Paseo de Gracia, 44.

Queda complerta, doncs, la nostra tasca.

No'ns resta sinó donar grans mercès a totes aquelles persones que'ns hi han ajudat i, sobre tot, als firmants del document.

La peixatera al convent

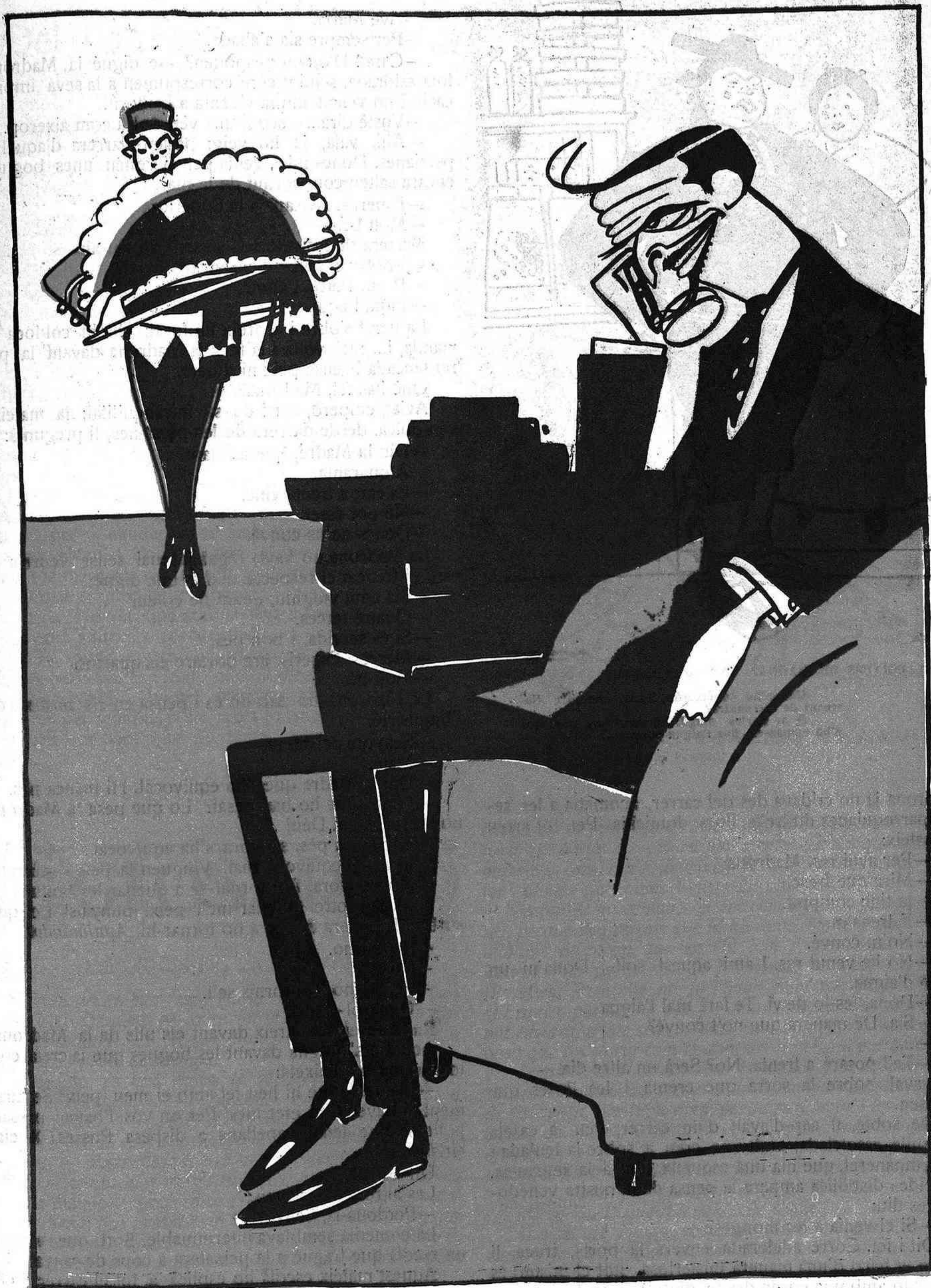
La Madrona és una peixatera que, tant si fa sol, com si plou, com si neva, puja cada dia riera amunt, amb el cistell de peix al cap, sempre a peu nu, sempre amb gran mocador de seda al cap.

Es seca com un sarment, arrugada com un tronc d'alzina, morena com la mare de Déu de Montserrat i gasta un espinguet de vèu, agre, com el soroll que produeix rascar un plat amb un ganivet. La seva llengua talla com una destrat.

No acostuma a portar peix fi; més aviat boga, barats, pops i, molt sovint, una gran panerada de morralla. Aquesta morralla saborosa, on hi entra tot, des de la sardineteta, al llus; des del llenguado infant, a les agulles, que les criatures roben del cove per a perseguir-se i menjar-se.

Al séu crit de «¡Palaies, noies!...», surten les comares, encanten el peix, se diuen mil descaros amb la venedora i acaben comprant-ne, o no comprant-ne.

El dia de que parlem, no'n volien comprar; ja eren les onze i la panera encara pot dir-se que era plena. La

EN CAMBÓ A L'APARELL TELEFÒNIC

- Ministre... ministre... «Cuando el rio suena... agua de Moncada lleva».

LLEGÍTIMS DE XIXONA?

—Que m'ho coneixeràn, Sisca, que vaig disfreçat de turronaire?
—Si no parles, ningú. No veus que aquí tot s'ho empassen, fins l'aigua podrida...

Madrona ja no cridava des del carrer, acometia a les seves parroquianes dintre'ls llurs domicilis. Per tot arreu lo mateix:

—Per avui res, Madrona.
—Mira que fresc.
—Ja tinc comprat.
—Estrena'm.
—No'm convé.
—No he venut res. I amb aquest soll!... Dona'm un trago d'aigua.

—Dona, fes-lo de vi. Te farà mal l'aigua.
—Sia. De manera que no't convé?

—.....
—Te'l posaré a trenta. No? Serà un altre dia.—

I avall sobre la sorra que crema i les lloses que abrusen.

De sobte, al cap-d'avall d'un carrer, veu la caseta tranquila, assoleiada, amb una creu a sobre la teulada i un campaneret, que nia una esquella, junt a la xemaneia. Una idea diabòlica ampara la pensa de la nostra venedora, i es diu:

—Si el venia a les monges?—

Dit i fet. Corre adelerada envers la porta, truca, li obren el barri d'una manera misteriosa, (tot el misteri és estirar-lo amb una corda desde dintre), i ja tenim a la Madrona dintre'l convent, lo qual, com veurà el lector, és molt pitjor que tenir-hi els mosqueters.

—Ave Maria.

—Per sempre sia alabada.

—Carai! D'on me responen?—se digué la Madrona, tota astorada, sentint com corresponien a la seva imprecació i no veient ànima viventa a l'entorn.

—Vostè dirà...—seguí una vèu dolça com aixerop.

—Ah!, vaja, ja ho veig: parlen darrera d'aquelles persianes. Doncs miri, venia per si volien unes bogues; encara salten com sortint de la mar.

—Esperi's. Avisaré a la Superiora.

—Molt bé.—

Darrera de les celosies, se sent un xiu-xiu.

—Vol fer el favor d'ensenyar-nos-el?

—Prou. Però..., com?

—Fiqui'l aquí.—

La paret s'obre i apareix un forat; ella hi col·loca la vianda, i... rac!, volta i ja tens la Madrona davant la paret tancada i sense peix ni diners.

Què has fet, Madrona?

Aviat, emperò, sortí de sa intranquil·litat; la mateixa vèu dolça, desde darrera de les persianes, li preguntà:

—Diu la Madre, que a quant?

—A quaranta.

—Es car; a trenta cinc.

—No pot ésser.

—Doncs no'ns convé.

La Madrona no havia regatejat mai sense veure's la cara ni trencar el respecte; així és que digué:

—Sia com vulguin; quant ne volen?

—Quatre terces.

—Si és servida, i bon pès.

—Mercès. Esperis, ara portaré els quartos.

—Molt bé.

La Madrona no sab on és i pensa en els misteris de l'Inquisició.

—Senyora peixatera.

—Mani.

—Diu la Madre que s'ha equivocat. Hi manca pès.

—I ara? Que ho han pesat? Lo que pesa la Madrona no ho repesa ni Déu!

—Hi manca pès, senyora, s'ha equivocat.

—Jo no m'equivoco mai. Vinguen la pela i seixanta.

—No, senyora. Pot tornar-se a quedar les bogues.

—Ai, jan fotre! Quedar-me'l peix! punyals! Lo que surt de la panera és per a no tornar-hi. *Apujinando!*

—Repesi-ho.

—No.

—Repesi-ho o entornis-se'l.

—Que no!—

Rac! El peix reapareix davant els ulls de la Madrona. Aquesta s'indigna davant les bogues que ja creia col·locades, i obra l'aixeta:

—Lladres! Què hi heu fet amb el meu peix? Segurament hi haveu tirat metzines! Per on vos l'haveu passat? Ja ho sé que teniu capellans a dispesa. Pusses! Xuclaciris!...—

Un horror.

Les altres contestaven:

—Perdona-la, Senyor!—

La comedia semblava interminable. Sort que vingué un escolà que tragué a la peixatera a cops de canya.

Aquest mateix escolà ho explicà a tot el carrer, i ell, per sa banda, rigué més de mitja hora estirat a la riera.

Del jardí dels humoristes

EN PALAUDARIES, CRÍTIC MUSICAL

Nomenat revister musical d'un diari, en Palaudaries va assistir a un concert a l'objecte de exercir per primera volta el sagrat sacerdoti de la crítica. A la mateixa nit es presentà a la redacció amb un article que acabava així:

«L'hermosa vetllada terminà amb una magnífica aria, cantada per les senyores X. Y. i Z.»

— Què ha escrit aquí, desgraciat! — li digué el director.

— Què passa?

— No veu què diu? «una aria cantada per tres senyores»... Si eren tres, devia ésser un tercet i no una aria!... Ja cal que rectifiqui desseguida.

En Palaudaries agafà l'article i el tornà a les caixes rectificat. La rectificació era una nota al peu, que deia:

«No estranyi als llegidors que d'aqueix tercet ne diguem una aria. Es pura ironia. Es que de les tres senyores que'l cantaren no més n'hi havia una que tingués vèu.»

L'endemà al matí, el director, tot prenent el xacolata, anava repassant el diari. — «Què diu aquest ximple!» — exclamà per sí, ennuegant-se amb el darrer melindro.

Amb els ulls fòra del cap, el berret de gairell i el bastó a la mà dreta es presentà al domicili del crític.

— Vostè si que l'ha feta bona!... Vaia un sistema de rectificar!... No veu que amb la seva esmena ens fa enemistar amb aqueixes tres artistes?...

En Palaudaries, somrient, es tregué de la butxaca tres targetes perfumades i fent l'ullet al director, exclamà:

— No s'amoïni, home... Miri, em donen les gracies totes tres per separat. Ja ho sabia jo que cada una d'elles es creuria que «les que no tenien vèu» eren les altres dues!...

ADEI

ESPURNES DE LA GUERRA

Alguns amics han respost a la crida de Pampille (senyora Lleó Daudet), per a enviar la nit de Nadal «la cistella del soldat», an els que lluiten a les fronteres per a defensar el poble de França.

Pampille, és una dama de verdadera raça francesa. D'aquelles dames «dona francesa» que tant favor fan a la seva patria. Pampille, d'una distinció refinada, sense posa; d'erudició sense pedanteria; de galanura sense fer extrems, és d'aquelles dames del bon temps (que sempre hi fa bon temps al fons de França), que lo mateix saben fer una matelotte, amb salsa feta de paisatge de les vores del Sena, que presidir un saló d'homes de lletres; que lo mateix donen sopes al noi, que dirigeixen un minuet; que se la veu en un palco de l'Opera, que en un hospital de sang curant als ferits.

Pampille, no direm que sia escriptora perque és un xic més que escriptora. Lo que escriu Pampille, de tant en tant, quan la familia i la França li deixen un xic de

ENTRE DOS ELEMENTS

— No!... no'm tireu microbis!... Prefereixo que se'm cremi la casa.

temps, no fa mai olor de tinta. Pampille ve a ésser un esperit qui parla, un esperit ple d'entusiasmes, que sab fer batre els cors que'l llegeixen, perque en lloc d'escriure amb ploma escriu amb bategs del seu cor.

Pampille no demana el vot com les sufragetes angleses, perque deu pensar que hi hà tants moltons que voten allò que no saben, que no s'hi han d'ajuntar les ovelles. Pampille no parla mai de problemes, ni d'escoles, ni de filosofies; Pampille no fa l'home, sobretot; però això si, si França perilla, si pot fer una almoïna als pobres, si pot encoratjar als seus soldats, treu la ploma com una espasa que fes claror com la d'un arcàngel, i si pot arrencar una tradició, una cobla, una rondalla; fins un plat vell, fins un sospir de les planures de Bretanya o dels oliverars de Provença, les lliga amb paraules d'amor i les posa al capsal del llit per a resar-hi oracions de l'ànima, o fer-ne ofrena an el seu fill, an el seu fill, que estem segurs, que abans de ficar-lo al llit li deu fer resar aquestes paraules:

« França nostra que estàs en el cel... »

Mireu-ho, lo que diu dels seus soldats:

«La nit de Nadal, sobretot, penseu en ells. Totes les campanes que encara queden al fons dels campanars ferits, es posaràn a parlar, arreu de França. Al lluny, en les planes del Nord i enllà en els boscos de l'Argonne, els nostres soldats les sentiràn; vèus fidels despertaràn records fidels al fons dels seus cors; tots se sentiràn noiets al sen-

—Ja ho veu; tres germanes; dos cosins i un oncle ric que s'ha salvat...
 —Per miracle?
 —Per a fer-me la guitza.

del dia. Estic segura, que aquella nit, aixís que sentin les campanes, tots els soldats les rediràn aquelles oracions de noi, i nosaltres, les seves germanes, les seves dònnes o les seves mares, que aleshores serem a l'esglesia, ah, no ens oblidarem pas de dir-les.»

Això diu Pampille, l'il·lustre francesa.

I això no és literatura. Això no és escriure, això és pregar. Això és allargar la mà, com la Fada de qui ella parla, i anar a trencar el cor dels homes, perquè els seus soldats, la nit de Nadal, al sentir aquelles campanes, no sentin tanta enyorança.

XARAU

Teló enlaire

PRINCIPAL. — Havem quedat en que donya *Margarita Xirgu* donarà 20 úniques funcions de drama, tragedia i comedia, començant la serie el dia 22 del mes que som.

La celebrada actriu catalana donarà a conèixer moltes obres noves, i entre elles, una de les que més espectació mouràn en el món intel·lectual serà, sens dubte, *El yermo de las almas*, poema dramàtic de D. Ramón del Valle-Inclán.

La boca se nos hace agua... tot esperant-la.

LICEO.—L'òpera *Mignon*, amb tot i presentar-se discretament i ésser molt ben executada per part de tots els artistes, no va conseguir cridar l'atenció del nostre públic. Fins ara la *Marina* ha batut el record de les bones entrades, mercès a la creació que, del paper de Jorje, fa l'eminent Palet.

—Dimarts va donar-se la darrera de *Parsifal* amb la valiosa interpretació del gran Viñas. Tenint en compte els preus baratíssims que han regnat per a aqueixa obra durant la present temporada, era d'esperar que'ls plens s'estaloniarien i que no quedaria un barceloní sense admirar la portentosa joia wagneriana. Ens havem errat... Pitjor pels

masells d'esperit que no ho han sapigut entendre!...

—Per a aquesta mateixa setmana està anunciada la primera de *Tannhäuser*.

ROMEA.—Diumenge va despedir-se la companyia dramàtica d'en Fuentes, sobre la qual no havem pogut encara formar judici ni parlar de les obres estrenades perquè la senyora Empresa no ha tingut a bé recordar-se de nosaltres,

—A on vas tan determinat?
 —Al Montseny, a fer-me un fart d'aigua. Ja n'estic tip de bullida!

tir-las; tots recordaràn el desig aquell de l'esperar en aquella nit misteriosa, arrupits a la vora del foc, que ha de nèixer l'Infant Jesús, i que la missa del gall els hi donarà més bellesa. I els més malhaurats pot-ser pensaràn que també havien sigut feliços! Perquè, és tan dolç d'ésser infant, d'estar abrigat de per arreu, el tenir un lletet o un breçol, com ara tenen una trinxera, i d'esperar la claror

deixant de donar-nos les facilitats degudes per a el compliment del nostre sacerdoci.

—Demà, dissabte, debutarà en l'elegant i popular teatre del carrer de l'Hospital una altra notable companyia de comedia castellana, portant com a primeres figures Teodora Moreno i Ramón Gatuellas, aquest últim, estudiós actor català que ha fet en poc temps molta carrera.

L'inauguració tindrà lloc amb la celebrada comedia d'Alfred Capus, *El adversario*.

Si la senyora Empresa ens dona les degudes facilitats, en parlarem.

TIVOLI.—Després de tres o quatre dies de vaga obligatoria, va tornar a obrir amb la mateixa companyia Santpere, posant *Los sobrinos*, que ha fet les delícies dels morenos mercès a les filigranes còmiques del senyor director i a la especial bellugamenta de cames de l'aixerida ballarina Vicente.

Per a aquesta mateixa setmana s'anuncia nova empresa amb nou espectacle.

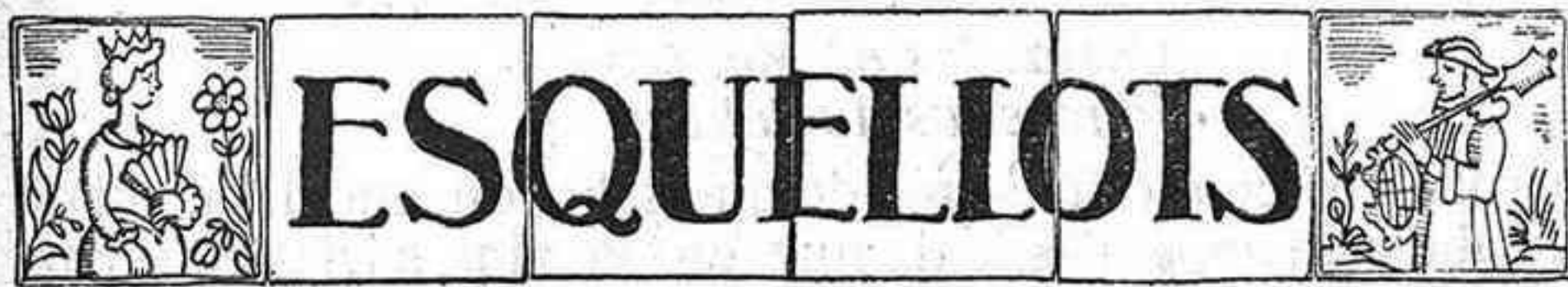
NOVEDADES.—*Don Lucas del Cigarral* no va resultar lo que era d'esperar per culpa de... varies culpes; no obstant ens afirmem en que aqueixa és una obra de les millors del repertori espanyol. Això vol dir que valia la pena de posar-se amb més cura.

—Aquesta nit, si cap 42 no s'hi oposa, s'estrenarà l'opere-reta en tres actes *¡Al fin solos!*, de Franz Lehar.

Bona sort.

SORIANO.—Cap novetat sensacional en el terme d'aqueixos darrers vuit dies. Els *telons* i els *Monterografs* continuen fent adeptes i portant gent.

Aquesta nit và la primera de *El príncipe bohemio*, musica del jove compositor Millán, qui dirigirà la orquestra.

Amb motiu de les festes de Nadal i St. Esteve, el número de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA corresponent a la pròxima setmana sortirà dimecres, dia 23.

L'altre vespre, al «Rhin», uns quants admiradors del senyor Socías Aldape, varen obsequiar a aquest inspirat vate amb un banquet íntim per a celebrar la publicació de *El espectro de la raza*, obra dramàtica que estem frisosos per veure a les taules.

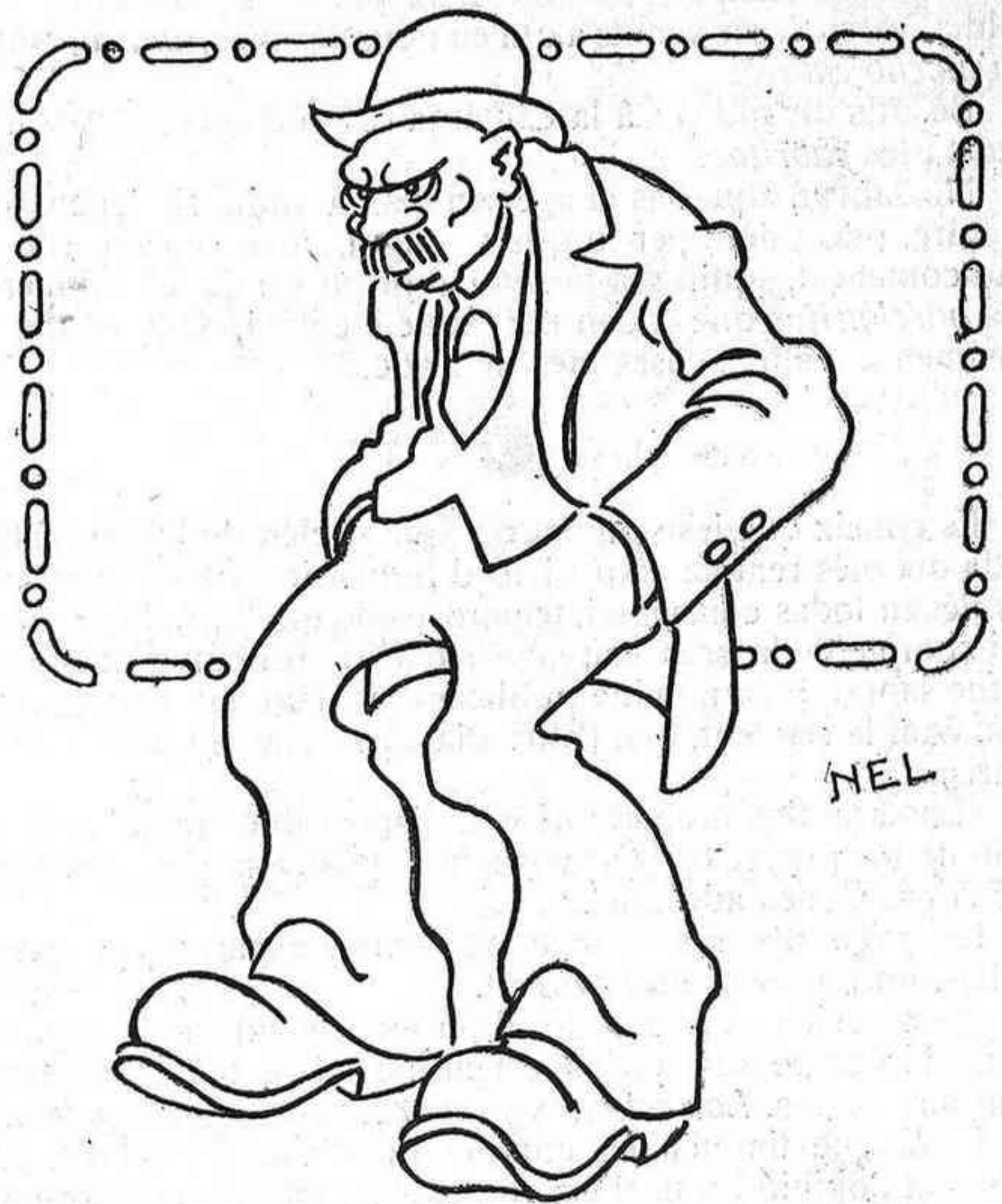
Nosaltres hi assistirem en esperit.

L'àpet transcorregué fraternalment; moltes adhesions, molts brindis, i fins alguna poesia.

La del senyor Gendre acabava així:

*«Vate cuyo estro en varia melodía,
clásicos himnos, inspirado entona;
hoy añade la estéril musa mía
una hoja de laurel a tu corona».*

La festa acabà en santa pau, de lo qual ens en alegrem, tot felicitant al senyor Aldape.

—Als belgues, perquè fa quatre mesos que's barallen, tothom els diu hèroes De mi, que fa vint anys queestic en guerra amb la sogra, la dòna i tres cunyades, ningú en parla.

—Mon cher ami!... Que carregat vas!...
—Mira, m'han destinat a les trinxeres, i tinc de arreglar-me l'hostatge.

El President de la secció «Sports de Muntanya», del Centre Excursionista de Catalunya, ens ha remès uns programes per a la anunciada cursa a peu *Copa San Llorens del Munt*.

En l'impossibilitat de reproduir les bases, ens limitem a posar la projectada festa sportiva, que's celebrarà el dia 20, en coneixement dels aficionats.

I que la Mare-de-Déu de l'Empenta els dongui dalit per a emprendre la ruta.

Un premi a la temeritat.

L'Atracció de Forasters ha regalat un diploma a l'ex-emperador del Marroc, Muley-Haffid, per haver tingut la valentia de no moure's de Barcelona durant l'epidemia tífica.

Ja li ha anat prim, ja!

Si es descuida, en comptes d'un diploma li estenen l'òbit.

El passat diumenge, segons deia una nota sortida de l'alcaldia, varen ésser venuts a qui en dongués més, *una cabrita y un macho cabrió*.

Bé. ¿Es dir que a Cà la Ciutat ja es venen els *machos cabrios* i les *cabritas*?

No sabem, aquestes enagenacions, a quin fi deuen respondre, però, sigui per lo que's vulgui, tota vegada que ja han començat, ¿quin dia posen també en venda els numerosos *borriquitos* que roden per aquell edifici, fent malbé el paviment... i altres coses més delicades?

Es coneix que les sangoneres que xuclen de la non-rata i cada dia més remota Exposició d'Indústries Elèctriques «no las tienen todas consigo» i, temerosos de que'l públic se dongui compte de la seva estranya situació, procuren mantenir el foc sagrat de la nòmina publicant, de tant en tant, gacetilles, com la següent, que l'altre dia aparegué en els nostres diaris:

«Los estudios preparatorios indispensables para la ejecución de los proyectos relativos a la Exposición de Industrias Eléctricas siguen adelante...».

La *miga* d'aquestes meditatíssimes, encara que breus, ratlles, no pot ésser més evident.

«Ja ho veieu—venen a dir al públic, els autors de la gacetilla.—No us penseu que'ns estem mà sobre mà. Treballem com uns negres. *Los estudios preparatorios siguen adelante*. I cal que tingueu en compte que d'aquests estudis, per més que l'opinió ho posi en quarantena, no se'n pot prescindir, son *indispensables*.».

¿Qui ho dubta que són indispensables? Vés si ho són, que per ara ja han donat lloc a l'inversió de *quaranta mil duros*, gastats en sous dels que'ls realitzen.

* * *

Però lo més notable del *suelto* que estem comentant és l'habilitat amb que, per primera vegada, s'escamoteja i es fonedissa la fetxa en que la ja famosa Exposició ha de celebrar-se.

Fins ara, ¿no s'havia assegurat sempre que la cosa seria l'any 1917?

Doncs, ja no hi hà res de lo dit.

«Els estudis preparatoris indispensables segueixen endavant»—i hi seguiràn, podríem afegir nosaltres, mentres hi hagi quartos;—però no per a utilitzar-los ara, ni l'any que ve, ni en tal o qual època, sinó—paraules textuales del *suelto*—«*en previsión de la primera oportunidad para llevarlos a la práctica*».

Ho volen més clar?

L'Exposició Elèctrica es farà... quan se faci, si és que efectivament arriba a fer-se, però, entre tant, *los estudios preparatorios «indispensables» siguen adelante*.

I, com deia aquell:

—*Se cobra!*...

Per activa, la tenència d'alcaldia del districte IV.

El dia 10 de desembre, en un arranc de previsió, va dignar-se recordar als joves residents en aquell districte i subjectes al servei militar, que, segons ordena la llei, abans del dia 31 estan obligats a passar la revista anual en la caixa corresponent.

Però això ho avisava quan feia ja la friolera de *quaranta dies* que la revista estava passant-se i, per lo tant, no'ls en quedaven als aludits joves més que vint per a no incórrer en penalitat.

Lo qual vol dir que si la benaventurada tenència arriba a descuidar-se una mica més, avisa als pobres reclutes quan aquests ja haurien fet tart per a posar-se en regla.

—A veure, senyor alumne, ¿quins són, entre els que vostè coneix, els... sers que gasten més calma?

—El caragol, la tortuga... i el tinent d'alcalde del districte IV.

Com m'hauria agradat veure les cares dels policíes al obrir la maleta o el cistell, ple de joies... Qins ulls devien fer! Quina manera d'aguantar-se la mà dreta amb la mà esquerra! Estic segur que al veure'ls, en Carbonell, els digué:—Les mans a l'esquena.

I vinga brillants, i vinguen rubis i esmeragdes i rellotges d'or i bagues cisellades i plates d'argent... Déu! quin patir!

Si haguessin estudiat la poesia catalana haurien dit al tresor lo que en Matheu a una noia:

Al teu costat semblo jo
igual que una criatura,
que's mira una confitura
detràs d'un aparadò.

El senyor ecoïsta de *El Dia Gráfico* després de manifestar que aquest diari és la nostra obsessió, descobreix als nostres ulls un Sallent a Mallorca, un Sallent que no és poble sinó platja, millor platjeta d'un poblet que se'n diu Recó. Després parla de don Jaume i de la conquesta de Mallorca. Molt bé senyor ecoïsta! *Sobresaliente* en geografia de les illes.

I ara anem per parts: Referent a lo de que'l séu diari sigui la nostra obsessió, l'erra. La nostra obsessió, com la de tot barceloní, és *La Vanguardia*. Aquesta si que fins ens fa somniar; ara vostès? Pobrets! i ca! Quan tinguin tants morts com ella, quan les pàgines del séu diari semblin les parets del cementiri Vell, aleshores potser podrem parlar-ne, ara com ara, i sense més mèrit que col·locar els epígrafes sobre'ls grabats, no's faci il·lusions, compay.

Endemés, tornant a Sallent li diré que encara m'ho crec menys que en Camprodón escribí:

*Costas las de Mallorca
Playas las de Sallent.*

perque així com estic segur de que sabia on era el Sallent de Catalunya, també n'estic de que en sa vida havia sentit parlar d'aquestes platgetes que m'anomena vostè.

Que no s'ha fixat, sant cristià, que l'acció de *Marina* se desenrotlla en un poble de la costa dedicat a la navegació d'altura. Masnou, Mataró, Lloret, Blanes, el que vulgui. Però el Recó? Guau!

Ah! Recados a don Jaume, no al Argila, al d'en Pitarra.

Quedem en que molts dels que han tingut la passa, s'han curat per ells sols, i que molts dels que s'han mort ha sigut per bestiesa dels que'ls cuidaven.

Vegin si n'hi hà de gent estúpida, que s'arriben a donar casos com el següent:

Un senyor té el tifus; el visita el metge.

—Li donarà aquest aixarop; una cullerada cada dues hores; però, abans, sobre tot, han de tenir la precaució de sacsejar-lo bé.

L'endemà, el pobre senyor va fer l'ànec.

El metge quedà més que sorprès.

—Ja li van fer tot lo que vaig prescriure?—preguntà intrigat a la dòna del difunt.

—Sí, senyor; li vaig fer pendre l'aixarop i, abans, vaig sacsejar-lo.

—Però... ¿què va sacsejar, desgraciada?

—Ai, ail... el malalt!

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Compre V.

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE
LA VIDA PRÁCTICA PARA 1915

que se le regalará una participación a UN BILLETE ENTERO de la
Lotería de Navidad

PRECIOS: { Edición económica Ptas. 1'50
id. de lujo, con tapas en tela. 2'—

Dilluns que vé, dia 21, sortirà el

ALMANAC

DE

LA CAMPANA DE GRACIA PER A 1915

Reformat de tamany :: LA GUERRA en caricatura
Coberta, de gran actualitat, en colors

Els mesos amb els soldats bel·ligerants

Es vendrà al preu de sempre: DOS rals

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA ALMANAC per a 1915

Es ven per tot arreu Preu: UNA pesseta

CAP D'ANY!!

Número extraordinari de

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

dedicat a LA PAU

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral per certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ENTRADA TRIOMFAL A ARRAS, DESPRÉS DEL BOMBARDEIG

—Ojo amb els veïns, eh!... El primer que tiri des de les cases, fusellat sense contemplacions.